

ЖАН НІКОЛА АРТЮР РЕМБО

(ФР. JEAN NICOLAS ARTHUR RIMBAUD;
ФР. ВИМОВА: [АКТУВ КЕВО])

французький поет-символіст. Поезія Рембо мала великий вплив на світову літературу та мистецтво. Рембо вважається попередником сюрреалізму. Всю свою поезію Рембо написав у юності, практично закінчивши літературну діяльність до 21 року.

A. Rimbaud

«...Я люблю всіх поетів, всіх парнасців, тому що поет — це парнасець, закоханий в ідеальну красу. Я буду парнасцем. Я присягаюся, завше обожнювати двох богинь: Музу й Свободу»

Вікіпедія
Артур Рембо

Артур Рембо

Е. Мухоморова

ХРОНОЛОГІЧНА ТАБЛИЦЯ

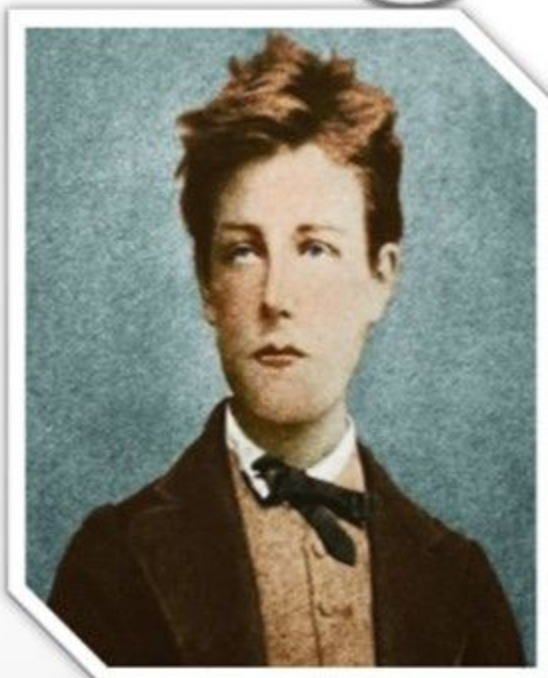
20 жовтня 1854	народився в Шарлевілі на північному сході Франції
1862	вступає екстерном в заклад Росса
1865	вступає у коледж Шарлевіля в шостий клас
1870	після публікації першого вірша у віці 16 років Рембо відправився в подорож по півночі Франції і півдні Бельгії
1871	у віці 17 років Рембо знайомиться в Парижі з поетом Полем Верленом і на деякий час стає його близьким другом. Бере участь у повстанні Паризької комуни. Вірш "П'яний корабель"
1872	Рембо їде в Лондон разом з Полем Верленом, який покинув сім'ю. Деякий час проживши там, вони подорожують по Європі. У вересні обидва поети поселяються в Лондоні. У грудні Рембо повертається в Шарлевіль
1873	Одне літо в пеклі / Une Saison en Enfer
1874	Осяяння / Les illuminations
1877-1880	перестає писати і подорожує по світу до 1880 року. В Африці (в основному в Єгипті та Ефіопії), а також в Ємені займається торгівлею кави, прянощами, шкурами, зброєю і людьми.
1891, лютий	Рембо повернувся до Франції, де йому ампутували ногу через ракові пухлини. У госпіталі за ним доглядала сестра, яка приїхала з Шарлевіля
10.п. 1891	Рембо помер в Марселі, у шпиталі. Похований в Шарлевілі

Рембо, перебудувавши всю поетику, зумів знайти шлях до найшаленішої краси.

Пабло Неруда

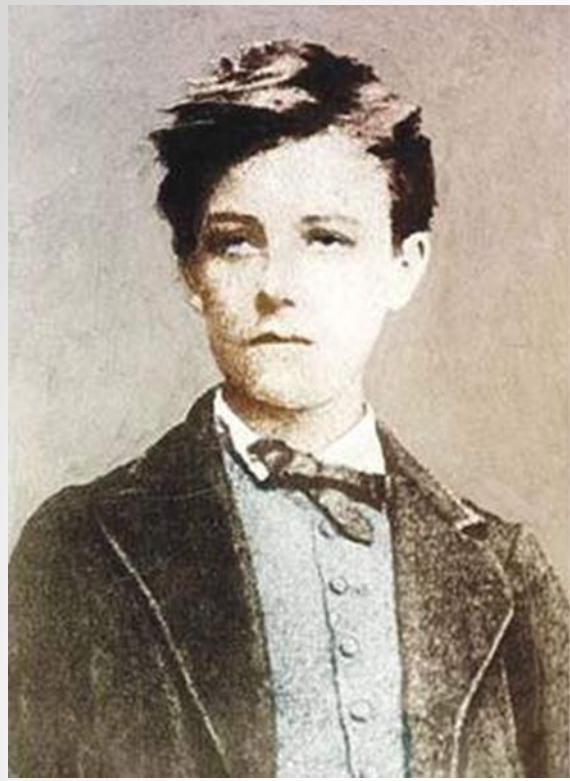
Серед великих французьких символістів останньої третини XIX століття чи не найзухвалішим порушником поетичного етикету був Артюр Рембо. Якщо він і мріяв про славу, то хіба що за часів свого захоплення парнасцями, а потім у свій символістський період творчості (у «Листах ясновидця» поет наділяється майже божественною владою над людьми, яка не існує без слави, що рівна божественній). Але зі зміною світогляду Рембо бачимо зміну його ставлення до слави.

У віці 25 років, коли його запитали, чи пише він вірші, Артюр відповів питанням: «А ви ще граєтеся в цурпалки?» Людині, яка так відповідає, немає діла до слави!

Відомі поезії і збірки віршів: «Коваль», «Венера Анадіомена», «Відчуття» (1870), «Голосівки» (1871), «П'яний корабель» (1871), «Осяяння» (1872), «Останні вірші» (1873), «Сезон у пеклі» (1873).

Е.А.Авроскіна

Етьєн Карж
(французький фотограф).
Артюр Рембо в 17 років

Рембо обстоював свою інди-відуальність і свободу в поезії, демонстрував незалежність від будь-яких «правил»: не дотримувався пунктуації, відмовлявся від рими, уживав асонанси й укорочені рядки, доповнював описом кольорів властивий віршуванню звукопис, створював образи-символи — туманні, багатозначні й не завжди зрозумілі.

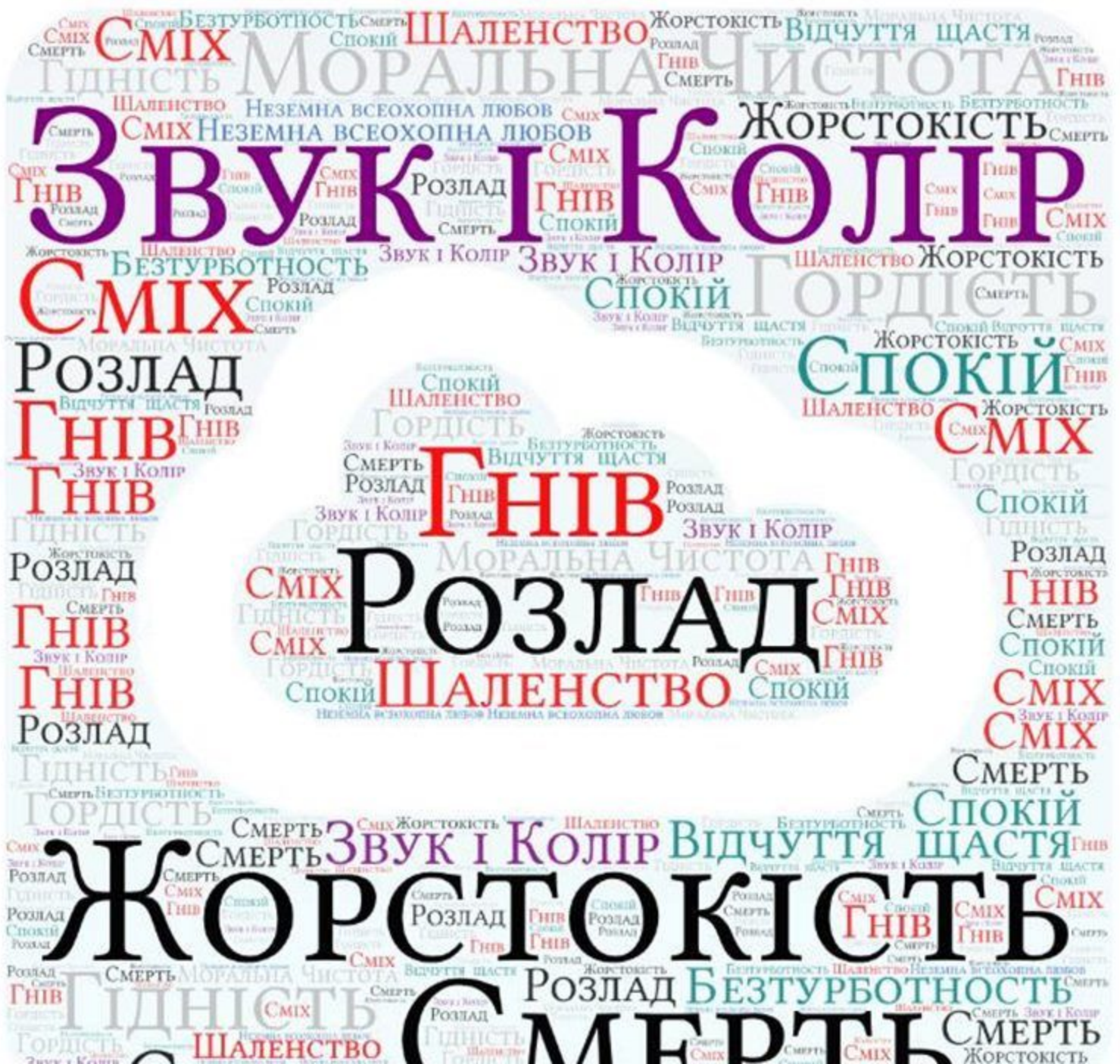
У сонеті «Голосівки» Артюр Рембо пропонує новий принцип формування образу, який будується на зорових враженнях, вільній асоціації між звуком і кольором. Сонет побудовано як низку довільних асоціацій ліричного героя між голосними звуками й зоровими образами. Кольорово-звукові асоціації співвідносяться між собою за принципом контрасту: чорний — білий (смерть — життя), червоний — зелений (пристрасть — мудрий спокій). Проте поет у всьому бачить зв'язок, одне віддзеркалює й підкреслює друге: потворне — прекрасне, швидкоплинне — випадкове

А.Рембо
«Голосівки»

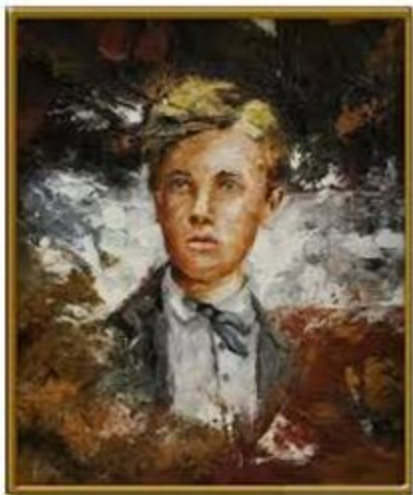

Кожен звук
поета відпові
чітко
визначено
кольору, бо з
колір виклик
нього схо
відчуття, ем
почуття. Зна
і випишіть

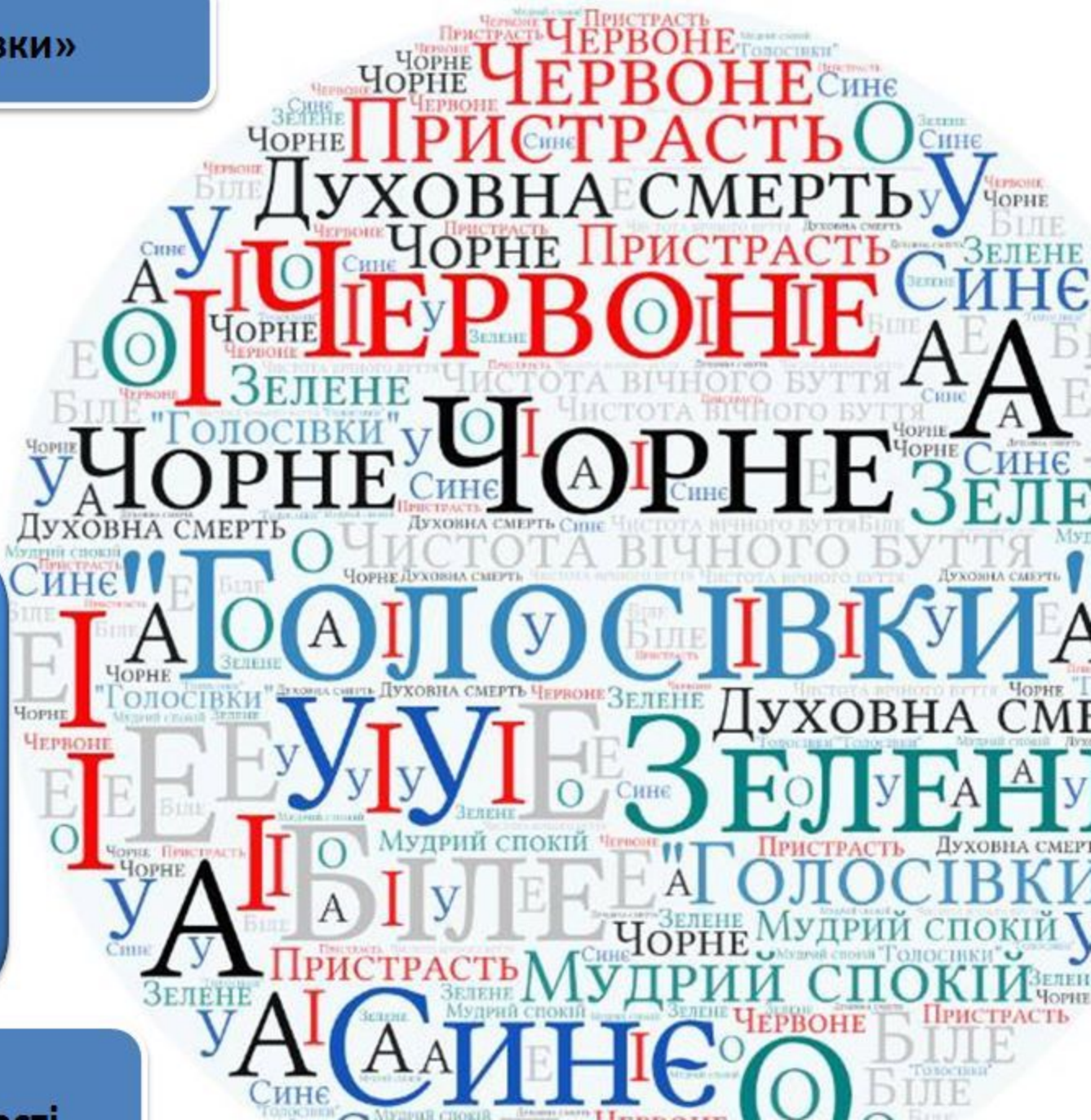

А.Рембо «Голосівки»

Творчий шлях
Артюра Рембо – це
безприцендентна
пригода в історії
мистецтва.

Стефан Малларме
французький поет-
символіст

Знайди відповідність

У сонеті Артюр Рембо задекларував нові принципи мистецтва: перетворення слова у символ, увага до змістового забарвлення звуків, значення відчуттів у сприйнятті світу. Артюр Рембо наголошував:

«Я винайшов колір голосних!.. Я погодив форму і план кожної приголосної та пішив себе надією за допомогою інстинктивних ритмів винайти таке поетичне слово, яке рано чи пізно буде доступне всім почуттям».

Композиція. Сонет **«Голосівки»** складається з двох катренів і двох терцин. Автор не дотримується вимог щодо структури сонету, а всі строфи є асоціаціями звуків і кольорів. Звук «А» нагадує поету чорний колір смерті, мух на смітниках; це символ того, що віджило. Звук «Е» асоціюється з білим кольором, чистотою льодовиків. «І» для поета символізує пристрасть, колір крові. «У» є втіленням мудрості. «О» асоціюється з кольором неба.

«Голосівки» — вірш, який побудований на асоціаціях ліричного героя.

Голосні звуки викликаючи образи, народжені враженнями від зовнішнього світу і напруженого духовного життя.

«ГОЛОСІВКИ»

© E. Broshkina

«ГОЛОСІВКИ»

Жанр

Вірш написаний у жанрі сонету, який традиційно складається з пези, антитези та їх синтезу. В чотирнадцяти рядках Рембо шукає «відповідність» між різними формами життя, створює власну панорамну картину Всесвіту.

Художні особливості

У сонеті «Голосівки» автор запропонував новий принцип формування образу, який будується на асоціації між звуком і кольором. Голосні звуки активізують творчу уяву, викликають образи, народжені враженнями від зовнішнього світу. «Голосівки» вражають читача динамікою, рухливими образами, зміною інтонації.

Автор використав художні пропи:

Метафори: «чорний мух корсет», «зморщок мудрий спокій»

Епітети: «безмовний простір», «фіалкові Очі»

Однорідні іменники створюють своєрідний капалог асоціацій.

Цікаво, що сонет «Голосівки» Артюр Рембо створив під враженнями від уроків гри на фортепіано, які він брав у Парижі. Про це розповідає французький дослідник, автор біографії поета П'єр Ппифіс у своїй книжці «Артюр Рембо». Для навчання гри Рембо на музичному інструменті використовували відому здавна методику хроматичної музики (від грецького слова *chroma*, що означає «колір»). Так, стародавні греки уподібнювали сім тонів звучання — до, ре, мі, фа, соль, ля, сі — семи основним кольорам веселки.

Оскільки Рембо надзвичайно захоплювала алхімія слова і він прагнув знайти універсальну мову, то ця методика надихнула його на створення сонета «Голосівки».

«Я винайшов колір голосних!» — пізніше стверджував Артюр Рембо. «Я погодив форму і плин кожного приголосного і пішив себе надією за допомогою інстинктивних ритмів винайти поетичне слово, яке рано чи пізно стане доступним для усіх п'яти почуттів... Я виражав невимовне, закарбовував карколомні миттєвості», — пояснював поет.

Художні принципи, проголошені Рембо у «Голосівках», знайшли подальший розвиток у творах останнього періоду, зокрема у збірці «Осяяння».

«П'яний корабель»

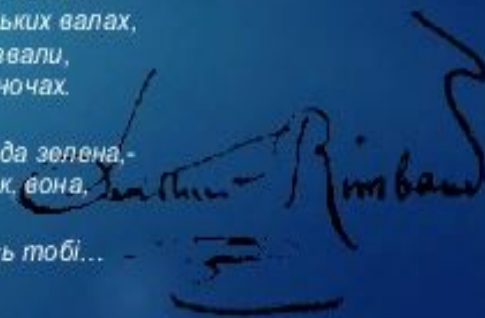
За течією Рік байдужим плином знаний,
Я не залежав більш од гурту моряків:
Зробили з них мішень крикливі Індіани,
Прибивши цвяхами до барвних стояків.

На вантажі свої я не звертав уваги,-
Чи хліб фламандський віз, чи з Англії сукно,
І, ледь урвався крик матроської ватаги,
Я вирушив туди, куди хотів давно.

Скажено хлюпали припливи океанські,
А я, колись глухий, як мозок дітвори,
Все за водою плив! І заколот гігантський
Зняли півострови, простори і вітри.

Моя пробудження благословили шквали.
Моя корок, танцював я на морських валах,
Що їх візничими утоплених прозвали,
І десять днів вогнів не бачив по ночах.

В сосновий корпус мій текла вода зелена,-
Солодка, як малим кислечний сік, вона,
Відкинувши убік і якр, і домено,
І те, що може лиш примаритись тобі...

Символи та їх значення. А. Рембо «П'яний корабель». «П'яний корабель» – віршована символічна поема відомого французького поета Артюра Рембо, яка написана ним у 17-ти річному віці 1871 року в Шарлевілі. У центрі твору – символічний образ корабля-людини, що ототожнюється із самим поетом. Поява цього твору визначила формування нової поетичної системи, яку характеризують посиленням метафоричності, появою «зашифрованих образів», які допомагають уявити неувяне

Хлопчик прийшов із Шарлевілю.
О Парижу, це малий Рембо.
Не доводь його до божевілля,
постарайся вберегти або
хоч принаймні пожалій, щоб вижив.
Грубіян? Пробач, переросте.
Він не може звикнуть до
принижень,
може, він скажений через те.
Він нестерпний? Дами і добродії!
Етику порушив, етикет?
Не доводьте дійсність до пародії,
вам нічого, але ж він поет!
Серед вас, чужих і бородатих,
може, йому снівся Лангедок.
Я наслідуюсь тільки нагадати,
що йому ж сімнадцятий годок!
Сни у нього ще не чорно-білі,
серце ще обурене на цвіль!

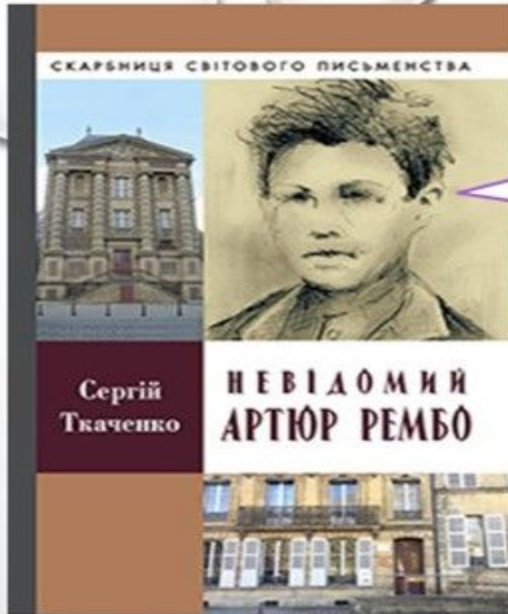
Хлопчик прийшов із Шарлевілю
Мученик вернувся в Шарлевілю

Прочитавши вірш Ліни Костенко, поміркувавши, дайте відповіді на запитання, що

подані нижче. У вас має вийти невеликий роздум...

До книги увійшли новітні авторські переклади українською мовою найвідоміших творів французького поета Артюра Рембо, а також оригінали віршів із докладним аналізом і коменпарями. Також у книзі вміщено аналітичні есеї Сергія Ткаченка.

• ДУМАЄМО # СПІВПРАЦЮЄМО

1. Які відомості про життя та творчість Артюра Рембо вразили вас найбільше і чому?
2. Розкажіть, які події вплинули на формування світогляду поета.
3. Пригадайте, що вам уже відомо про Артюра Рембо із попередніх матеріалів підручника, присвячених творчості Поля Верлена.
4. Поміркуйте, чому Рембо так рано залишив поезію.
5. Поясніть, чому Артюра Рембо називали «найдивнішим поетичним генієм Франції».
6. На основі прочитаних творів розкрийте основні ознаки художнього новаторства А. Рембо.

